

Motion till riksdagen 2008/09:K5

av **Berit Andnor m.fl. (s)**
med anledning av prop. 2008/09:158

Från erkännande till egenmakt – regeringens strategi för de nationella minoriteterna

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om tillsynsansvaret över lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om handlingar på minoritetsspråken i domstolar.
3. Riksdagen beslutar att 6 § tredje stycket lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk får följande lydelse: Med förvaltningsområdet för samiska avses kommunerna Arjeplog, Arvidsjaur, Berg, Dorotea, Gällivare, Härjedalen, Jokkmokk, Kiruna, Krokoms, Lycksele, Malå, Sorsele, Storuman, Strömsund, Umeå, Vilhelmina, Åre, Åsele, Älvdalen och Östersund.

Motivering

Det är bra att regeringen tagit initiativ till denna proposition om de nationella minoriteternas ställning. I huvudsak innehåller propositionens förslag som vi kan tillstyrka, men på några punkter anser vi att regeringen gjort en ofullständig eller felaktig bedömning.

Vi tycker det är bra att det finns ett uppföljningsansvar och att det kan ligga på Länsstyrelsen i Stockholm och Sametinget, men det måste också finnas ett tillsynsansvar. Ett tillsynsansvar kan, för den enskilde som upplever sina rättigheter såsom de uttrycks i lagen åsidosatta, dels ge vetskapen om att det finns en myndighet som har tillsynen över detta, dels öppna för en möjlighet att kunna gå vidare med sin sak till tillsynsmyndigheten. Därmed uppnås en högre grad av rättssäkerhet än i propositionens förslag i denna del. Försla-

Fel! Okänt namn på

get om att Länsstyrelsen i Stockholms län och Sametinget ska ha uppföljningsansvar är därför inte tillfredsställande. Regeringen bör återkomma med förslag om hur tillsynsarbetet ska kunna bedrivas och organiseras.

I samband med domstolsförhandlingar föreslås rättigheten att kunna ge in handlingar och skriftlig bevisning på finska, meänkieli eller samiska. Dessutom finns en rättighet att få handlingar som hör till målet muntligen översätta till respektive språk. Däremot saknas en rättighet att få övriga handlingar i målet skriftligen översätta. Detta kan försämra rättssäkerheten för dem som berörs. Ett skriftligt dokument är överlägset både som stöd för minnet och för att undvika onödiga tolkningstvister. En fullständig rätt att få alla dokument i t.ex. en förundersökning översätta är däremot inte nödvändigt. En sådan rätt riskerar att avsevärt försena domstolsprocesser i mål med omfattande skriftligt material, t.ex. ekobrottsmål. Regeringen bör därför återkomma med ett förslag till en lämplig avvägning mellan behovet av en smidig och praktisk hantering i domstolarna och en ökad rättssäkerhet för enskilda vad gäller frågan om skriftlig översättning av rättegångsmaterial.

Regeringen föreslår en utvidgning av förvaltningsområdet för samiska. Detta är i grunden bra, då det finns ett flertal samer som i dag bor utanför det nuvarande förvaltningsområdet och därmed inte får möjligheten att fullt ut använda sig av samiskan i kontakter med myndigheter. Vikten av att bevara det sydsamiska språket kan inte nog betonas i sammanhanget, och förvaltningsområdet bör därför omfatta alla de kommuner som ligger inom det sydsamiska området. En del kommuner med stor sydsamisk befolkning lämnas dock utanför förvaltningsområdet i propositionen. Regeringens skäl för detta är att de inte aktivt sagt sig vara beredda att ingå i det. Några inlandskommuner har dock under remissbehandlingen valt att inte yttra sig i frågan. Dessa kommuner bör definitivt redan nu kunna bli en del av förvaltningsområdet för samiska, vilket vi föreslår att riksdagen beslutar.

Stockholm den 30 mars 2009

Berit Andnor (s)

Morgan Johansson (s)

Helene Petersson i Stockaryd (s)

Phia Andersson (s)

Yilmaz Kerimo (s)

Billy Gustafsson (s)